

Gebruik de baggerpomp voor effectief sloot baggeren

Door slootbagger met een baggerpomp te verspreiden en een paar meter uit de kant te blijven wordt vermeden dat bagger terugvloeit in de sloot. Het baggeren kan het beste uitgevoerd worden vanaf september of voor 15 maart.

Door slootbagger niet langer op de kant te zetten maar met een baggerpomp te verspreiden en een paar meter uit de kant te blijven vermijdt u terugvloeien van bagger in de sloot. Uit proeven blijkt dat slootbagger geen bemestende waarde heeft. Het tijdstip van baggeren wordt dan bepaald door wanneer de minste effecten te verwachten zijn op grasproductie. U kunt dan het beste baggeren vanaf september of voor 15 maart.

Samenvatting

	Waardering	Toelichting
Productievoordeel ¹⁾	-/+	De graslandproductie stijgt niet. Uitvoering in de zomer kan opbrengst kosten. Achterwege laten van baggeren kan schade geven als gevolg van meer risico op wateroverlast.
Milieuvoordeel ¹⁾	++	Nutriëntrijke bagger wordt verwijderd uit de sloot.
Kosten ²⁾	+	Deze zijn in het algemeen beperkt, tenzij de bagger moet worden afgevoerd.

¹⁾ -- = sterk negatief, - = negatief, 0 = neutraal, + = positief, ++ = sterk positief

²⁾ 0 = geen, + = beperkt, ++ = aanzienlijk, +++ = hoog

De maatregel

Door het verwijderen van nutriëntrijke bagger neemt de afvoercapaciteit van de sloot toe en is er minder risico op nalevering van nutriënten aan het oppervlaktewater. Van belang is om de bagger niet op de kant te zetten maar goed te verspreiden over het perceel. Dat voorkomt dat de bagger kan afspoelen naar de sloot en daarmee voor vertroebeling van het water zorgt en een extra nutriëntenbelasting met fosfor en stikstof geeft. Het beste kunt u een baggerpomp gebruiken die de bagger over een breedte van 15-20 meter kan verspreiden en waarbij u een paar meter uit de kant blijft.

Hoewel bagger nutriënten bevat, zijn deze niet of nauwelijks werkzaam op grasland. Het tijdstip van baggeren wordt daarmee vooral bepaald door wanneer u er voor de bedrijfsvoering het minste last van heeft en wanneer het effect van baggeren het grootst is. Geadviseerd wordt om het baggeren in de herfst uit te voeren voor 1 november of anders voor 15 maart. Dan is er het minste effect op de besmeuring van gras.

Baggeren is veelal eens in de 4-5 jaar nodig. Vaker is niet gewenst. Daarnaast vindt vaak jaarlijks slootkantbeheer plaats.

Doel

Met baggeren wordt de nutriëntrijke bagger uit de sloot verwijderd waardoor de afvoercapaciteit verbetert en de nalevering van nutriënten uit de waterbodem aan het oppervlaktewater afneemt.

Effect op de waterkwaliteit

Baggeren heeft een gunstig effect op zowel de chemische als de biologische kwaliteit. Dat wordt nog versterkt door een vergroting van de waterdiepte zo blijkt uit meetresultaten. De bereikte effecten kunnen sterk verschillen tussen locaties en jaren.

Effect op de waterkwantiteit

De maatregel heeft geen effect op de waterkwantiteit. Wel neemt het risico van wateroverlast flink af.

Effect op de bodemkwaliteit

De maatregel heeft geen effect op de bodemkwaliteit.

Reactietijd

Het effect van de handeling is binnen 1 jaar merkbaar en blijft 2-5 jaar aanhouden.

De effectiviteit

De effectiviteit voor de chemische en biologische waterkwaliteit is hoog. Tussen locaties en jaren kunnen grote verschillen zijn. Baggeren is eenvoudig uitvoerbaar.

Risico's / nadelen

Door de slootbagger niet op de kant te zetten maar te verspreiden via de baggerpomp, vindt een flinke besmeuring van het gras plaats. Beweiden of grasmaaien is dan een tijd lang niet mogelijk. Baggeren in de herfst of in het vroege voorjaar beperkt de nadelige effecten van grasbesmeuring. Door bedekkingsschade is er ook minder grasgroei. Veelal is dat geen probleem vanwege de ruime voederverzorging in de betreffende gebieden. Afvoeren van bagger is een dure optie en minder gewenst omdat daarmee bodemmateriaal wordt afgevoerd uit een gebied dat inklinkt.

Tips en aandachtspunten

- Er moet gebaggerd worden als de baggerlaag groter is dan 1/3 deel van de totale diepte van de sloot. In het veenweidegebied is (vaak) geen harde bodem aanwezig. Hier geldt dat er minimaal 30 cm water in de sloot moet staan. Indien er minder dan 30 cm water in de sloot staat, moet u de sloot tot 40 cm diepte uitbaggeren.
- Vanaf 15 maart tot 1 juni mogen geen baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd in verband met de Wet Natuurbescherming.
- Gebruik voor een goed werkresultaat voldoende water bij het baggerpompen.
- De smakelijkheid van het gras lijkt beter te zijn op percelen waar slootbagger is gespoten. Dat pleit voor baggeren in de herfst wanneer de smakelijkheid van gras minder wordt.

Kosten en baten

- De kosten van baggeren bedragen tot 0,20 euro per strekkende meter. Bij smalle percelen kan dat al gauw oplopen tot 50 euro per ha. Baggeren is veelal eens in de 4-5 jaar nodig. De jaarkosten bedragen max 10 euro per ha per jaar. Baggeren leidt tot een beter doorstroming van water met minder risico op wateroverlast. Dit kan tot een kostenvoordeel van 5 euro per ha leiden. Er wordt vanuit gegaan dat geen aanvullende werkzaamheden nodig zijn. Indien de bagger afgevoerd moet worden zijn de kosten veel hoger mede afhankelijk van de mate van verontreiniging (5 tot 35 euro per ha voor licht verontreinigde bagger tot 80 euro per ha voor sterk verontreinigde bagger).
- Slootbagger heeft geen bemestende waarde en leidt niet tot een besparing op kunstmest.
- Door of in het vroege voorjaar of in de herfst te baggeren blijft het effect op de opbrengst en of het niet kunnen weiden van percelen beperkt. Veelal hebben de betreffende gebieden voldoende gras zodat dit geen probleem is.

Meer informatie

- Van Schooten, H.A. en Van Houwelingen, K.M., 2017. Bemestende waarde van bagger in het voorjaar. Resultaten van éénjarig oriënterend onderzoek op veenweidegrond. Wageningen Livestock Research. Rapport 1075.
- Rietra, R., Van Beek, C. & Harmsen, J., 2008. Uitspoeling van stikstof en fosfaat na toediening van slootbagger op veengrond. Een verkennende laboratoriumstudie. Alterra rapport 1703. Pp 32.
- De Vlieger, B., Van de Weerd, H. & Reeze, A., 2011. Effecten baggeren op ecologie weteningen. Onderzoek naar de bijdrage van kwaliteitsbaggeren (56p), Arcadis, Apeldoorn.
- http://www.stowa.nl/publicaties/publicaties/Baggernut__maatregelen__baggeren_en_nutriënten
- Bakkum, R., 2012. Baggernut, maatregelen baggeren en nutriënten. Rapport 2012-40 (77p), STOWA, Amersfoort. http://www.stowa.nl/upload/publicaties/STOWA2012_40_LR.pdf